

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ. 410.021.08.2018

Tadeusz Sroczyk Przewodniczący Zarządu
Fundacja Pomocy Młodzieży Im. Św. Jana Pawła II
„WZRASTANIE” w Lipniku z/s Łopuszka Mała 13,
37-220 Kańczuga

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/096 – Działania wspierające i aktywizujące osoby bezdomne

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Fundacja Pomocy Młodzieży Im. Św. Jana Pawła II „WZRASTANIE” w Lipniku z/s Łopuszka Mała 13, 37-220 Kańczuga zwana dalej Fundacją.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tadeusz Sroczyk Przewodniczący Zarządu Fundacji od 31 marca 2018 r. W okresie od 5 lipca 2014 r. do 31 marca 2018 r. Przewodniczącym Zarządu był Marian Żołyniak.
Zakres przedmiotowy kontroli	Działania organizacji pozarządowych podejmowane w celu udzielenia pomocy osobom bezdomnych. Nadzór nad realizacją zadań na rzecz osób bezdomnych.
Okres objęty kontrolą	2016-2018
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontrolerzy	Marek Wójtowicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/150/2018 z 31 października 2018 r. Jacek Wolan, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/149/2018 z 31 października 2018 r.

(akta kontroli str. 1-4)

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524 ze zm., dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Schronisko dla bezdomnych mężczyzn³ oraz ogrzewalnia prowadzone przez Fundację spełniały standardy określone dla takich obiektów. Fundacja zapewniła w nich schronienie osobom potrzebującym. Nie realizowała jednak wszystkich przewidzianych przepisami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁴ zadań i obowiązków zmierzających do udzielenia skutecznej im pomocy.

W schronisku nie świadczone w pełni usług określonych w przepisie art. 48a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, ograniczając je jedynie do świadczeń polegających na wzmacnianiu aktywności społecznej. Nie realizowano wobec osób bezdomnych usług ukierunkowanych na wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej, o których mowa w cyt. przepisie, co ograniczało skuteczność udzielanej im pomocy. Wynikało to głównie z braku współpracy z ośrodkami pomocy społecznej (OPS). Fundacja nie posiadała pełnej wiedzy o potrzebach osób kierowanych do schroniska wynikających z wywiadów środowiskowych oraz o celach założonych do realizacji w kontraktach socjalnych z powodu nieprzekazywania tych dokumentów przez OPS. W schronisku nie korzystano również z możliwości stosowania indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.

Negatywny wpływ na realizację ww. zadań mogło mieć także niespełnianie przez kierownika schroniska wymogu posiadania specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej. W ocenie NIK, wiedza w tym zakresie mogłaby umożliwić podjęcie działań zmierzających do właściwej realizacji ustawowego zadania zapewnienia schronienia osobom bezdomnym.

Finansowanie pobytu osób bezdomnych w schronisku było niezgodne z przepisami art. 97 ust. 1 w związku z ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. Fundacja pobierała opłaty bezpośrednio od osób bezdomnych a także z przyznanych im zasiłków w ramach pomocy społecznej, do czego nie była uprawniona w przypadku skierowania i sfinansowania ich pobytu w schronisku przez OPS. Taki tryb postępowania Fundacji wynikał z wewnętrznych uregulowań dotyczących poboru opłat obowiązujących w schronisku oraz zasad ustalonych w tym zakresie przez OPS.

W kontroli ustalono, że w schronisku przebywały osoby bezdomne bez obligatoryjnego wydania decyzji przez OPS i zawarcia kontraktu socjalnego. Przyczynami tego były m.in. pilne potrzeby udzielenia schronienia, błędy w interpretacji obowiązujących w tym zakresie przepisów i opóźnienia w ich wdrażaniu.

Dotacje przyznane Fundacji na zadania związane z udzielaniem schronienia osobom bezdomnym zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i rozliczone na zasadach ustalonych w zawartych umowach.

Fundacja prowadziła nadzór nad działalnością schroniska jedynie w zakresie finansowym i kadrowym. Nie prowadziła nadzoru dotyczącego sposobu realizacji ustawowych zadań wobec osób bezdomnych, co mogło mieć wpływ na nierealizowanie części tych obowiązków.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Zwane dalej schroniskiem.

⁴ Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działania organizacji pozarządowych podejmowane w celu udzielenia pomocy osobom bezdomnym.

Opis stanu faktycznego

1.1.

Fundacja prowadziła przy ul. Sanowej 11 w Jarosławiu od 2003 r. schronisko i od października 2012 r. ogrzewalnię.

W wyjaśnieniu Przewodniczącego Zarządu Fundacji podano, że *Ogrzewalnia powstała w ramach pilotażowego projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej prowadzonego przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Jarosławiu. Fakt prowadzenia Ogrzewalni nie został zgłoszony do Wojewody Podkarpackiego ze względu na brak uregulowań prawnych w tym zakresie.*

W 2016 r. w schronisku udzielono schronienia 93 osobom, w 2017 r. – 93 i w 2018 r. (do końca października) – 76. W ogrzewalni w 2016 r. schronienia udzielono 168 osobom, w 2017 r. – 232 i w 2018 r. (do końca października) – 184.

Schronienie zapewniono wszystkim potrzebującym. Nie było przypadków odmowy przyznania pomocy ze względu na brak miejsca w schronisku i w ogrzewalni.

(akta kontroli, str. 8-33, 739-751)

W uregulowaniach wewnętrznych schroniska nie zawarto zapisów w zakresie identyfikowania osób bezdomnych. Ustaleń takich nie było również w umowach zawartych z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej (MOPS) w Jarosławiu o powierzeniu realizacji zadań publicznych w zakresie zapewnienia schronienia bezdomnym mężczyznom. Zgodnie z umowami i porozumieniami zawartymi przez Fundację z innymi OPS do zadań schroniska należało zapewnienie schronienia dla bezdomnych osób, w stosunku do których wydane zostały przez OPS decyzje o przyznaniu schronienia.

W wyjaśnieniu Tadeusz Sroczyk Przewodniczący Zarządu Fundacji podał m. in., że *schronisko identyfikowało osoby bezdomne na podstawie rozmów z nimi. W tym zakresie współpracowano również z MOPS w Jarosławiu oraz innymi OPS. W ten sposób schronisko zidentyfikowało 16 bezdomnych mężczyzn. Z zawartych z OPS porozumień i umów nie wynikał obowiązek identyfikacji osób bezdomnych przez schronisko. Priorytetem działalności Fundacji jest pomoc drugiej osobie w potrzebie niezależnie czy jest to osoba zidentyfikowana.*

(akta kontroli, str. 34-40, 49-54, 64-68, 159-168)

1.2.

Prowadzone przez Fundację schronisko i ogrzewalnia spełniały standardy określone w rozporządzeniach Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej⁶ z dnia 28 kwietnia 2017 r. w sprawie standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych i ogrzewalni⁷ i z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni⁸ w zakresie standardów obiektu oraz świadczenia podstawowych usług bytowych, tj. umożliwienia spożycia posiłku, dostępu do pomieszczenia kuchennego umożliwiającego samodzielne

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Zwane dalej rozporządzenia w sprawie standardów z 2017 r. i 2018 r.

⁷ Dz. U. z 2017 r., poz. 953 (obowiązujące w okresie 31 maja 2017 r. do 11 maja 2018 r.).

⁸ Dz. U. z 2018 r., poz. 896 (obowiązujące od 29 maja 2018 r.).

przygotowanie posiłku oraz gorącego napoju, skorzystania z prysznic, wymiany odzieży lub dezynfekcji i dezynsekcji odzieży oraz umożliwienia jej prania i suszenia. Schronisko świadczyło usługi przez cały rok, przez 7 dni w tygodniu, a ogrzewalnia przez 7 dni w tygodniu w okresie od 1 października do 30 kwietnia w godzinach od 18⁰⁰ do 8⁰⁰. Zgodnie ze standardami świadczonych usług ogrzewalnia winna świadczyć usługi w okresie od 1 października do 30 kwietnia, przez 7 dni w tygodniu, w godzinach od 18⁰⁰ do 8⁰⁰ lub przez całą dobę - jeżeli na terenie gminy nie funkcjonuje noclegownia. W 2018 r. pierwsza osoba bezdomna skorzystała z ogrzewalni w dniu 12 października.

W wyniku przeprowadzonych w dniu 23 listopada 2018 r. oględzin pomieszczeń schroniska i ogrzewalni stwierdzono, że część mieszkalna schroniska obejmowała 31 pomieszczeń z 80 miejscami noclegowymi, w tym 21 pomieszczeń dwuosobowych o powierzchniach od 9,5 m² do 13,6 m², 4 trzyosobowe o powierzchniach od 13 m² do 15,8 m², 4 czteroosobowe o powierzchniach od 20,8 m² do 27,2 m² i 2 pięcioosobowe o powierzchniach 30 m² i 30,2 m². Pomieszczenia mieszkalne miały jedno lub więcej okien, wyposażone były w łóżka z materacami lub tapczany z kompletami pościeli (poduszka, koc, prześcieradło, pokrycie na koc), szafy na ubrania, regały, stoliki i krzesła. Rozkład pomieszczeń zapewniał swobodny dostęp do łóżek i szaf. Osobom przebywającym w schronisku zapewniono możliwość korzystania z sanitariatów zapewniających stały dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz gwarantujących możliwość przeprowadzenia zabiegów higienicznych. Przy 24 pomieszczeniach mieszkalnych znajdowały się łazienki z natryskami, miskami ustępowymi i umywalkami. Dla pozostałych 7 pomieszczeń łazienki i toalety znajdowały się w bezpośrednim sąsiedztwie na korytarzach. W schronisku wydzielono pomieszczenie do samodzielnego przygotowywania posiłków, pomieszczenia na magazyny odzieży, bielizny, pościeli i środki czystości. W oddzielnych pomieszczeniach urządzono również odpowiednio wyposażoną pralnię i suszarnię. Wydzielono również pomieszczenia do prac biurowych dla kierownika i opiekunów, pomieszczenie do spotkań indywidualnych, w którym umieszczono ogólnodostępny komputer z dostępem do internetu. Bezdomni mogli również korzystać z komputerów z dostępem do internetu znajdujących się w pomieszczeniach biurowych. Na potrzeby schroniska wykorzystywana była kuchnia wyposażona w sprzęt niezbędny do przygotowywania gorących posiłków. Przy kuchni zlokalizowana była jadalnia wykorzystywana przez schronisko.

Ogrzewalnia zlokalizowana była w wydzielonej części budynku schroniska. W jej skład wchodziły 2 pomieszczenia o powierzchni 12,20 m² i 12,80 m², wyposażone w krzesła i stoły oraz 2 sanitariaty wyposażone w miski sedesowe i umywalki oraz łazienki z natryskiem i umywalką. Osoby przebywające w ogrzewalni mogły korzystać z sanitariatów zapewniających stały dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz gwarantujące możliwość przeprowadzenia zabiegów higienicznych. Na potrzeby ogrzewalni wykorzystywano pomieszczenia do prac biurowych i indywidualnych rozmów schroniska.

(akta kontroli, str. 69-71, 739-751)

Od 1 czerwca 2009 r. kierownikiem schroniska był Janusz Gałas, zatrudniony na podstawie umowy o pracę na ½ etatu. Posiadał wykształcenie średnie oraz ukończone szkolenie z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 13 maja 2016 r. Fundacja w schronisku i ogrzewalni zatrudniała 3 opiekunów, od 14 maja 2016 r. do 30 czerwca 2017 r. – 2, od 1 lipca 2017 r. do 8 października 2017 r. – 1, od 9 października 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. – 2, od 1 stycznia 2018 r. do 11 marca 2018 r. – 3, od 12 marca 2018 r. do 31 marca 2018 r. – 4, od 1 kwietnia 2018 r. do 31 lipca 2018 r. – 3, od 1 sierpnia 2018 r. do 11 października 2018 r. – 5 i od 12 października 2018 r. do dnia

kontroli (tj. 20 listopada 2018 r.) – 4. Opiekunowie zatrudnieni byli na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, posiadali minimum średnie wykształcenie oraz ukończone szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy, co było zgodne ze standardami określonymi w rozporządzeniu w sprawie standardów z 2017 r. oraz z art. 48a ust. 2g i 4a ustawy o pomocy społecznej.

W 2016 r. w schronisku przebywało od 42 do 69 osób, w 2017 r. od 49 do 69 osób i w 2018 r. (do końca października) od 45 do 65 osób. W ogrzewalni przebywało do 10 osób dziennie. W schronisku nie zatrudniano pracowników socjalnych.

(akta kontroli, str. 70-75, 41-48)

Zgodnie z rozporządzeniami w sprawie standardów z 2017 r. i 2018 r. schronisko w ramach świadczonych usług powinno zapewnić opiekę, przez co najmniej jednego opiekuna na nie więcej niż 40 osób - od 29 maja 2018 r. na nie więcej niż 50 osób - przebywających w schronisku. Ponadto w schronisku zatrudnia się nie mniej niż jednego pracownika socjalnego na nie więcej niż 50 osób przebywających w schronisku. W porze nocnej powinna być w schronisku zapewniona opieka, przez co najmniej jednego opiekuna. W ogrzewalni powinna być zapewniona opieka, co najmniej przez jednego opiekuna na nie więcej niż 50 osób w niej przebywających.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 8 lutego 2018 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej⁹ podmioty prowadzące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy (tj. w dniu 5 września 2016 r.) ogrzewalnie, noclegownie lub schroniska dla osób bezdomnych, niespełniające standardów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 48a ust. 14 ustawy o pomocy społecznej, są obowiązane dostosować do tych standardów ogrzewalnie, noclegownie lub schroniska dla osób bezdomnych, do dnia 31 grudnia 2020 r.

Fundacja nie spełniała ww. standardów w zakresie zatrudnienia opiekunów i pracowników socjalnych.

Przewodniczący Zarządu Fundacji wyjaśnił m.in., że: *Fundacja ze względu na zwiększający się stan liczbowy mieszkańców schroniska nie zatrudniała pełnej liczby opiekunów. Brak pełnego zatrudnienia opiekunów wynikał z braku zainteresowania tą pracą. Powodem niezatrudnienia pracownika socjalnego był brak środków finansowych na ten cel oraz trudności w znalezieniu osoby kompetentnej z wymaganym wykształceniem. Schronisko korzystało z pomocy pracownika socjalnego z MOPS w Jarosławiu w sprawach bezdomnych z jego terenu. Fundacja obecnie jest w trakcie negocjacji z Urzędem Miasta w Jarosławiu w sprawie wysokości dofinansowania działalności schroniska i ogrzewalni, w tym przyznania środków na zatrudnienia dodatkowych pracowników. Pozyskanie dodatkowych środków pozwoli również zlecić Fundacji realizacji zadań przez inne OPS-y, co wiąże się z ponoszeniem przez nich odpłatności za pobyt wszystkich skierowanych bezdomnych.*

Fundacja nie podała, jakie środki są jej potrzebne do spełniania ww. standardów.

(akta kontroli, str. 76-79)

W schronisku nie opracowano i nie wdrożono procedur wewnętrznych regulujących sposób postępowania z osobami bezdomnymi w zakresie działań wspierających i aktywizujących. Obowiązujący w schronisku regulamin określał cele działalności schroniska, zasady pobytu mieszkańców, prawa i obowiązki mieszkańców oraz kary i nagrody regulaminowe. W celach działalności schroniska zapisano, że prowadzona działalność na rzecz osób bezdomnych obejmuje:

- zabezpieczenie podstawowych potrzeb mieszkańców schroniska w formie zakwaterowania i wyżywienia,

⁹ Dz. U. z 2018 r., poz. 700.

- wspieranie mieszkańców w przewyższaniu obciążeń osobowych i pomoc w rozwoju psychicznym i duchowym,
- pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów związanych z regulowaniem różnorodnych świadczeń,
- pomoc w inicjowaniu działań zmierzających do osiągnięcia przez podopiecznych schroniska pełnej samodzielności poprzez udostępnianie potrzebnych w tym celu informacji (np. o możliwości zdobycia określonych kwalifikacji zawodowych w ramach współpracy z PUP lub innymi instytucjami),
- pomoc medyczną poprzez kierowanie mieszkańców na konsultacje lekarskie i pielęgniarskie,
- porady w sprawach osobowych, duchowych, prawnych w ramach konsultacji duszpasterskiej, psychologicznej lub prawnej.

Przewodniczący Zarządu Fundacji wyjaśnił, że *schronisko nie posiadało procedur wewnętrznych regulujących zasady działań wspierających i aktywizujących. Działając w oparciu o regulamin osoby przybyłe do schroniska informowano o tym, jakiej formy pomocy mogą oczekiwać. W szczególności była to pomoc w rejestracji w Urzędzie Pracy (UP), uzyskaniu ubezpieczenia zdrowotnego, rejestracji u lekarza rodzinnego oraz w wyrobieniu dowodu osobistego.*

(akta kontroli, str. 49-54, 64-68)

1.3.

Schronisko zapewniało całodobowe tymczasowe schronienie osobom bezdomnym. W 2016 r. w schronisku przebywało 93 osoby, w tym 78 skierowanych przez OPS głównie na podstawie pism kierujących (z tego przez MOPS Jarosław – 30 i przez inne OPS właściwe miejscowo według ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały osoby bezdomnej – 48) oraz 15 bez formalnego skierowania OPS.

W 2017 r. w schronisku przebywało 93 osoby, w tym 77 skierowanych na podstawie pism kierujących i decyzji administracyjnych OPS (z tego przez MOPS Jarosław – 30 i przez inne właściwe miejscowo OPS – 47) oraz 16 bez formalnych skierowań OPS.

W 2018 r. (stan na 31 października) w schronisku przebywało 76 osób, w tym 61 skierowanych przez OPS na podstawie pism kierujących i decyzji administracyjnych (z tego przez MOPS Jarosław – 17 i przez inne właściwe miejscowo OPS – 44) oraz 15 bez skierowania formalnego OPS.

Schronisko, pomimo braku wywiadów środowiskowych i kontraktów socjalnych, świadczyło usługi wobec osób bezdomnych w zakresie wzmacniania aktywności społecznej, w tym m.in. pomoc w uzyskaniu dowodu osobistego, rejestracji w Urzędzie Pracy, uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego, skierowania na leczenie lub pomoc w skompletowaniu dokumentacji na komisję lekarską. Usługi te były świadczone na podstawie rozpoznania potrzeb danej osoby przez pracowników schroniska.

(akta kontroli, str. 41-54)

W wyjaśnieniu dotyczącym osób bezdomnych przebywających w schronisku bez skierowania OPS oraz kontraktów socjalnych podpisywanych przez osoby bezdomne Przewodniczący Zarządu Fundacji podał m.in., że: *w schronisku przebywały i przebywają osoby bezdomne bez skierowania, ponieważ są to osoby trwale bezdomne, od kilkunastu lat, skierowane przez inne schroniska lub osoby postronne potwierdzające stan społeczny tych osób i niemające innego wyjścia jak pobyt w schronisku. Kierując się statutowymi zadaniami Fundacji i względami humanitarnymi schronisko nie odmawiało pomocy takim osobom. W schronisku przebywały one na podstawie ustnych uzgodnień, co do zasad pobytu i odpłatności. Stan liczebny osób bezdomnych przebywających w schronisku ze skierowaniem decyzją oraz zarezerwowanych miejsc zgodnie z zawartymi umowami*

i porozumieniami pozwalał na przyjęcie innych osób. Ilość miejsc w schronisku pozwalała na taki sposób przyjmowania osób bezdomnych. Osoby te odmawiały współpracy z OPS, nie podpisywały kontraktów socjalnych, nie były zainteresowane wyjściem z bezdomności. Fundacja podjęła decyzję o utworzeniu przy schronisku hostelu dla osób bezdomnych potrzebujących wsparcia i pomocy, a niemających skierowania OPS do schroniska.

(akta kontroli, str. 64-68)

W regulaminie schroniska nie było zapisów w zakresie wydzielania liczby miejsc dla bezdomnych skierowanych na podstawie decyzji przez gminy i przebywających bez takich skierowań.

(akta kontroli, str. 41-54)

W ocenie NIK brak takich zapisów oraz uregulowań dotyczących zasad przyjmowania do schroniska osób nieposiadających decyzji OPS może spowodować brak miejsc dla osób kierowanych przez OPS na podstawie zawartych umów lub porozumień i w konsekwencji odmowę udzielenia schronienia takim osobom.

W 2016 r. schronienia udzielono 16 osobom pod wpływem alkoholu, w 2017 r. – 12 i w 2018 r. (stan na 31 października) – 11. Do Izby Wytrzeźwień w 2016 r. przewiezionych zostało 6 osób, w 2017 r. – 4 i w 2018 r. (stan na 31 października) – 3. W 2016 r. udzielono schronienia jednej osobie pod wpływem substancji psychotropowych.

Udzielanie schronienia osobom pod wpływem alkoholu lub pod wpływem substancji psychoaktywnych miało miejsce w szczególnie uzasadnionych przypadkach, tj. w okresie jesienno-zimowym, w czasie niskich temperatur zagrażających życiu i braku możliwości zapewnienia schronienia w inny sposób.

W schronisku przebywały jedynie osoby zdolne do samoobsługi. Nie było przypadków odmowy przyjęcia do schroniska osób bezdomnych ze względu na stan zdrowia zagrażający zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce. W przypadku złego stanu zdrowia osoby zgłaszającej się do schroniska lub przebywającej w nim wzywano karetkę pogotowia. Sposób postępowania w tym zakresie nie wskazywał na nierówne traktowanie osób bezdomnych.

W schronisku nie było dokumentacji dotyczącej przyjmowania osób bezdomnych pod wpływem alkoholu oraz sposobu kwalifikowania osób przyjmowanych do placówki pod względem stanu ich zdrowia, w tym uznania za „niezagrażający zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce”.

W wyjaśnieniu dotyczącym udzielania schronienia osobom pod wpływem alkoholu i osobom niezdolnym do samoobsługi Przewodniczący Zarządu Fundacji podał m.in., że: *Osoby bezdomne przebywające w schronisku, zgodnie z regulaminem obowiązywała trzeźwość. Zgłaszające się do schroniska osoby pod wpływem alkoholu kierowane były na okres przejściowy do izolatki, by nie miały bezpośredniego kontaktu z innymi podopiecznymi. Jeżeli osoby te były spokojne i wyrażały chęć pozostania i podporządkowania się regulaminowi, przyjmowano je do schroniska. Jak były agresywne lub ze względu na upojenie alkoholowe nie było z nimi kontaktu wzywano Policję, która odwoziła je na Izbę Wytrzeźwień lub do Szpitala. W związku z brakiem sprawnego alkometru oceny stanu trzeźwości dokonują opiekunowie poprzez wygląd i sposób zachowania danej osoby. W przypadku wątpliwości, co do trzeźwości wzywana była Policja.*

Osoby kierowane i same zgłaszające się do schroniska miały świadomość, że jest to schronisko bez opieki medycznej w związku, z czym muszą być samodzielne i zdolne do samoobsługi. Jeżeli osoba bezdomna, ze względu na pogorszenie stanu zdrowia lub wiek nie mogła przebywać w schronisku, we współpracy z OPS,

kierowano ją do Domu Pomocy Społecznej (DPS) lub Zakładu Opiekuńczo Leczniczego (ZOL). W przypadku podejrzenia chorób zakaźnych wymagano od osoby bezdomnej zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego, że może mieszkać w placówce. Fundacja uznała, że nie ma potrzeby regulowania sposobu kwalifikowania osób przyjmowanych do placówki pod względem stanu ich zdrowia. Dokonywano oceny wizualnej, korzystano z pomocy pielęgniarki środowiskowej a w razie potrzeby wzywano pogotowie ratunkowe. Stan przyjmowanych osób, nawet tych zdolnych do samoobsługi i trzeźwych, często nie pokrywał się z realną oceną ich stanu zdrowia dokonaną w trakcie pobytu w schronisku, która wykazywała ukryte problemy mające wpływ na dalszy pobyt, takie jak choroby psychiczne, zakaźne, epilepsja lub agresja. W takich sytuacjach informowano OPS i odpowiednie służby oraz kierowano dane osoby na leczenie specjalistyczne.

(akta kontroli, str. 41-45, 64-68, 76-79)

Kontrola losowo wybranej dokumentacji 30¹⁰ osób bezdomnych przebywających w schronisku wykazała, że: sposób kierowania do schroniska przez OPS był niezgodny z art. 48a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. Z 15 OPS, które skierowały do schroniska ww. osoby 6¹¹ zrobiło to bez wydania decyzji o przyznaniu tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych (na podstawie pism kierujących lub telefonicznych próśb o przyjęcie bezdomnego do schroniska) i bez zawarcia kontraktu socjalnego.

Z 30 osób bezdomnych, których dokumentację objęto kontrolą, 15 przebywało w schronisku na podstawie decyzji o przyznaniu tymczasowego schronienia w schronisku wydanych przez właściwe miejscowo OPS, 8 osób zostało przyjętych do schroniska na podstawie pism OPS¹² o skierowaniu do schroniska, a od 2018 r. pobyt 5¹³ z nich odbywał się na podstawie decyzji o przyznaniu tymczasowego schronienia. W przypadku 5 osób przyjęcie do schroniska dokonane zostało bez skierowania i decyzji OPS, a następnie po interwencjach schroniska i MOPS w Jarosławiu w 2018 r. zostały wydane decyzje o przyznaniu tymczasowego schronienia przez właściwe OPS. Osoby te bez skierowania OPS przebywały w schronisku od 9 miesięcy do 10 lat.

Jak wyjaśnił kierownik schroniska w związku z brakiem aktywności i współpracy ze strony ww. osób bezdomnych OPS w okresie wcześniejszym odmawiały uznania ich za bezdomnych i przyznania pomocy w postaci tymczasowego schronienia. Kierując się względami humanitarnymi i trudną sytuacją tych osób Fundacja udzieliła im pomocy.

Z pozostałych 2 osób, których dokumentację objęto kontrolą: jedna została przyjęta do schroniska na podstawie pisma OPS¹⁴ kierującego do schroniska, a następnie od sierpnia 2018 r. została zatrudniona w ramach prac interwencyjnych przez schronisko i nadal w nim przebywała. Kolejna osoba przebywała w schronisku przez cztery miesiące bez skierowania OPS i zmarła. Jak wyjaśnił kierownik schroniska, w związku z krótkim okresem pobytu i brakiem chęci współpracy ze strony bezdomnego nie zgłaszano do OPS.

OPS ponosiły odpłatność za pobyt osób bezdomnych, także w sytuacji gdy przebywały one w schronisku bez decyzji i kontraktów socjalnych.

(akta kontroli, str. 58-63)

W przypadku jednej osoby schronisko posiadało kontrakt socjalny sporządzony i podpisany przez pracownika socjalnego OPS kierującego do schroniska.

¹⁰ Po 10 z każdego roku objętego kontrolą.

¹¹ MOPS w Jarosławiu, MGOPS w Kańczudze, GOPS w Roźwienicy, Trzebowniku, Jarosławiu i Chłopicach.

¹² MOPS Jarosław – 7 osób i MGOPS w Kańczudze – jedna osoba.

¹³ Wszystkie skierowane przez MOPS w Jarosławiu.

¹⁴ Skierowany przez GOPS w Trzebowniku od 22 września 2016 r., na pokrycie kosztów pobytu bezdomnemu w schronisku przyznano zasiłek celowy w kwocie 550 zł miesięcznie.

W kontrakcie zawarto cele, które określono na podstawie diagnozy problemów i potrzeb osoby bezdomnej. Zaplanowane wobec osoby bezdomnej zadania zostały wykonane terminowo przez schronisko wspólnie z OPS. Ewaluacji nie dokonywano, bezdomny na własną prośbę opuścił schronisko.

W pozostałych 29 przypadkach schronisko nie miało wiedzy czy z osobami bezdomnymi zostały zawarte kontrakty socjalne i przeprowadzono rodzinne wywiady środowiskowe. W stosunku do tych osób schronisko nie realizowało usług ukierunkowanych na wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej. W schronisku nie było dokumentacji potwierdzającej współpracę z OPS w tym zakresie.

Schronisko zapewniało osobom bezdomnym usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej. Z 30 osób, których dokumentację objęto kontrolą, 22 uzyskało takie usługi, w tym pomoc: 3 – w skierowaniu do domu pomocy społecznej, 12 – w leczeniu w ramach podstawowej opieki zdrowotnej, opieki specjalistycznej lub skierowaniu na leczenie odwykowe, 2 – w kompletowaniu dokumentacji lekarskiej na komisję lekarską, 3 – w uzyskaniu dowodu osobistego, rejestracji w urzędzie pracy i uzyskaniu uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego i 2 – w zatrudnieniu w ramach prac interwencyjnych. Działania prowadzone przez schronisko wobec osób bezdomnych dokumentowane były w kartach mieszkańców. Świadczenie ww. usług potwierdzają osoby bezdomne w ankietach przeprowadzonych w trakcie kontroli oraz OPS w przekazanych informacjach.

Jak wyjaśnił Przewodniczący Zarządu schronisko nie dysponowało wywiadami środowiskowymi i kontraktami socjalnymi osób bezdomnych. OPS nie przysyłały tych dokumentów do schroniska. Sytuacja bezdomnego ustalana była na podstawie prowadzonych z nim rozmów indywidualnych.

(akta kontroli, str. 58-63, 80-99, 612-738, 752-809)

W informacji Barbara Kwaśniak p.o. Dyrektora MOPS w Jarosławiu podała m.in., że: *decyzje o kierowaniu do schroniska Ośrodek wydaje od stycznia 2018 r. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej wywiad środowiskowy oraz kontrakt socjalny sporządzane są na potrzeby MOPS w Jarosławiu i stanowią podstawę do wydania decyzji kierującej osobę bezdomną do schroniska. Decyzję otrzymuje jej adresat, tj. osoba bezdomna, natomiast kopia przechowywana jest w aktach sprawy. Przeprowadzone z osobami bezdomnymi wywiady środowiskowe i zawarte kontrakty socjalne nie zostały przekazane do schroniska. W ocenie Ośrodka brak jest podstawy prawnej do przekazania tych dokumentów do wskazanego schroniska. Niezależnie od powyższego Ośrodek widzi potrzebę sporządzania pisemnych informacji zawierających ustalenia poczynione z osobami bezdomnymi w kontraktach socjalnych, co pozwoliłoby na skuteczniejsze podejmowanie, wspólnych ze schroniskiem, spójnych działań zapewniających pomoc osobom bezdomnym. W ocenie Ośrodka obowiązujący stan prawny w zakresie współpracy ze schroniskami nie jest spójny. W związku, z czym działania aktywizujące osoby bezdomne przybierały taką a nie inną formę. Ośrodek pracuje nad właściwymi standardami współpracy. Dyrektor MOPS podała również, że OPS współpracował z Fundacją poprzez konsultacje pracownika socjalnego z kierownikiem schroniska w zakresie koordynacji działań aktywizujących osoby bezdomne.*

Jednak kontrola dokumentacji osób bezdomnych wykazała, że schronisko nie posiadało dowodów potwierdzających tą współpracę.

(akta kontroli, str. 58-63, 96-99)

Z informacji pozostałych OPS, które skierowały osoby bezdomne do schroniska bez decyzji i kontraktów socjalnych wynika, że w większości nie miały one bezpośredniego kontaktu z bezdomnymi, gdyż przebywali oni w schronisku przed wejściem w życie nowelizacji ustawy o pomocy społecznej lub trafili do niego bez

ich wiedzy. W opinii OPS istniały trudności w interpretacji przepisów, co trybu postępowania w takich sytuacjach. Za przyczynę podawano również brak zgody bezdomnych na umieszczenie w schronisku oraz niechęć do współpracy z OPS, która wynikała głównie z uzależnienia od alkoholu. OPS wskazały również, że istnieje potrzeba wypracowania z organizacjami pozarządowymi spójnych działań w zakresie działań aktywizujących osoby bezdomne i współpracy w tym zakresie. Współpraca ze schroniskiem realizowana była głównie poprzez kontakty telefoniczne.

(akta kontroli, str. 80-95, 752-809)

W ogrzewalni przebywały osoby zdolne do samoobsługi. Pomoc udzielana była bez przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydawania decyzji administracyjnej. Ta forma pomocy udzielana była osobom, które wymagały doraźnej pomocy w postaci schronienia w ciepłym pomieszczeniu. Były to głównie osoby przywożone przez Policję lub Straż Miejską. W ogrzewalni nie było dokumentacji dotyczącej sposobu kwalifikowania przyjmowanych osób pod względem stanu ich zdrowia, w tym uznania go za „niezagrożający zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce”. Nie było przypadków odmowy przyjęcia do ogrzewalni osób bezdomnych ze względu na stan zdrowia zagrożający zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce. W przypadku złego stanu zdrowia osób zgłaszających się do ogrzewalni wzywano karetkę pogotowia. Sposób postępowania w tym zakresie nie wskazywał na nierówne traktowanie osób bezdomnych. Według Fundacji interwencyjny, bezpieczny pobyt polega na niesieniu doraźnej pomocy osobom bezdomnym w formie ciepłego schronienia, łaźni, wymiany odzieży i gorącego napoju a także opieki osoby wykwalifikowanej. Sposób kwalifikowania w zakresie stanu zdrowia osób bezdomnych przyjmowanych do ogrzewalni był taki sam jak osób przyjmowanych do schroniska.

(akta kontroli, str. 41-48, 64-68, 76-79)

1.4.

Fundacja nie realizowała wobec bezdomnych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności, o których mowa w art. 49 ustawy *o pomocy społecznej*. Nie identyfikowano również osób bezdomnych, które mogłyby zostać objęte takim programem.

W wyjaśnieniu Przewodniczący Zarządu Fundacji podał, że: *Schronisko ze względu na krótkie okresy pobytów osób bezdomnych, brak wywiadów środowiskowych i kontaktów socjalnych oraz niezatrudnianie pracownika socjalnego nie miało możliwości realizacji wobec bezdomnych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.*

(akta kontroli, str. 64-68)

1.5.

W 2016 r. działalność schroniska Fundacja finansowała z dotacji Wojewody Podkarpackiego (zwanego dalej Wojewodą) w kwocie 15.000 zł, dotacji samorządowych – 150.000 zł, zasiłków z opieki społecznej (stałych, okresowych i celowych) przekazywanych na konto schroniska – 83.822,50 zł, refundacji wynagrodzeń PUP – 155.820,90 zł, opłat za pobyt w schronisku wnoszonych przez bezdomnych (pobieranych z ich dochodów w wysokości 70%), OPS (na podstawie wystawionych not i rachunków) i inne podmioty – 182.308,80 zł i darowizn – 205.284,30 zł.

W 2017 r. działalność schroniska finansowano z dotacji w ramach Programu Wspierającego Rozwiązywanie Problemu Bezdomności w kwocie 220.000 zł, środków Wojewody – 30.000 zł i środków samorządowych – 70.000 zł oraz zasiłków z opieki społecznej (stałych, okresowych i celowych) przekazywanych na konto schroniska – 83.962 zł, refundacji wynagrodzeń PUP – 134.596,90 zł, opłat za pobyt

w schronisku wnoszonych przez bezdomnych (pobieranych z ich dochodów w wysokości 70%), OPS (na podstawie wystawionych not i rachunków) i inne podmioty – 222.728,70 zł i darowizn – 67.922,40 zł.

W 2018 r. (III kw.) działalność schroniska finansowano z dotacji w ramach Programu Pomocy Osobom Bezdomnym. Pokonać bezdomność w kwocie 200.000 zł, środków Wojewody – 20.400 zł i środków samorządowych – 80.694 zł oraz zasiłków z opieki społecznej (stałych, okresowych i celowych) przekazywanych na konto schroniska – 17.451,70 zł, refundacji wynagrodzeń PUP – 39.758,80 zł, opłat za pobyt w schronisku wnoszonych przez bezdomnych (pobieranych z ich dochodów w wysokości 70%), OPS (na podstawie wystawionych not i rachunków) i inne podmioty – 204.575,40 zł i darowizn – 122.460,90 zł.

(akta kontroli, str. 100-125)

1.6.

W 2016 r. od 32 osób bezdomnych schronisko pobrało opłaty za ich pobyt w kwocie ogółem 147.118,30 zł, w tym od 19 osób skierowanych (na podstawie decyzji lub pism) przez OPS w kwocie 87.081,30 zł i od 13 osób bez skierowań w kwocie 60.037 zł. Jednostkowa wysokość opłat wyniosła od 87 zł do 1.300 zł miesięcznie. W 2016 r. pobyt 22 osób pokrywany był z zasiłków opieki społecznej¹⁵ przekazywanych na konto schroniska w kwocie 83.822,50 zł.

W 2017 r. od 40 osób bezdomnych schronisko pobrało opłaty za ich pobyt w kwocie ogółem 180.619,9 zł, w tym od 27 osób skierowanych (na podstawie decyzji lub pism) przez OPS w kwocie 104.871 zł i od 13 osób bez skierowań w kwocie 75.748,9 zł. Jednostkowa wysokość opłat wyniosła od 62 zł do 1.560 zł miesięcznie. W 2017 r. pobyt 29 osób bezdomnych pokrywany był z zasiłków opieki społecznej przekazywanych na konto schroniska w kwocie 83.962 zł.

W 2018 r. (do 31 października) od 34 osób bezdomnych schronisko pobrało opłaty za ich pobyt w kwocie ogółem 123.406,30 zł, w tym od 19 osób skierowanych (na podstawie decyzji lub pism) przez OPS w kwocie 68.500,30 zł i od 15 osób bez skierowań w kwocie 54.906 zł. Jednostkowa wysokość opłat wyniosła od 100 zł do 1.890 zł miesięcznie. W 2018 r. pobyt 15 osób finansowany był z zasiłków opieki społecznej przekazywanych na konto schroniska w kwocie 17.451,70 zł.

Wysokość pobieranych przez schronisko opłat od bezdomnych uzgadniana była z nimi na podstawie dowodów potwierdzających uzyskiwanie dochodów. Opłaty pobierane były na podstawie regulaminu schroniska w wysokości 70% uzyskiwanych dochodów. W decyzjach (pismach) kierujących osoby bezdomne do schroniska, od których Fundacja pobierała opłaty, OPS nie określały zasad odpłatności dla tych osób. Koszty pobytu osób bezdomnych w schronisku ponosiły także ops. Ustalenia w tym zakresie zostały przedstawione w punkcie 1.7. niniejszego wystąpienia. Nie było przypadków jednoczesnego (podwójnego) finansowania całości kosztów pobytu osób bezdomnych w schronisku poprzez: opłacanie ich pobytu przez OPS na podstawie not lub rachunków, wnoszenie opłat przez bezdomnego oraz pokrywanie tych kosztów z zasiłków opieki społecznej przekazywanych przez OPS na konto schroniska.

(akta kontroli, str. 126-158)

Sposób finansowania pobytu osób bezdomnych w schronisku był niezgodny z art. 97 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym opłatę za pobyt w ośrodku wsparcia, (którym zgodnie z art. 51 ust. 5 tej ustawy jest również schronisko dla osób bezdomnych) ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną. Zgodnie z art. 97 ust. 5 tej ustawy rada gminy w drodze uchwały ustala organizację

¹⁵ Były to zasiłki celowe na pokrycie kosztów pobytu w schronisku i zasiłki stałe lub okresowe, z których schronisko pobierało 70%.

oraz szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia i mieszkaniu chronionym.

Niezgodne z tymi przepisami były również zapisy wynikające z regulaminu schroniska, w którym stwierdzono, że *pobyt w schronisku jest częściowo odpłatny. Na utrzymanie mieszkańca przeznaczają się 70% od uzyskiwanych przez niego miesięcznie dochodów (np. renty, emerytury, zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku okresowego lub stałego).*

(akta kontroli, str. 49-57)

Przyjęte przez Fundację zasady finansowania pobytu osób bezdomnych w schronisku były związane ze sposobem postępowania OPS, które nie stosowały obowiązujących w tym zakresie przepisów. W latach 2016-2017 z 34 OPS, które skierowały osoby bezdomne do schroniska – 16, a w 2018 r. – 9 przekazywało na jego konto przyznane tym osobom zasiłki z opieki społecznej¹⁶, z których Fundacja pokrywała koszty ich pobytu.

W 8¹⁷ umowach i porozumieniach zawartych przez Fundację z OPS zamieszczono zapisy umożliwiające pobieranie przez schronisko opłat za pobyt od bezdomnych, w tym również z pobieranych przez nich zasiłków z opieki społecznej. Ponadto OPS pokrywały część kosztów pobytu osób bezdomnych w schronisku, na podstawie wystawianych przez Fundację rachunków i not obciążeniowych. Obciążenia te dotyczyły wyrównania kosztów pobytu danej osoby bezdomnej, po odliczeniu wpłat z posiadanych dochodów (w tym przyznanych zasiłków przez OPS).

(akta kontroli, str. 126-168)

Z informacji OPS wynika, że sposób ich postępowanie w zakresie pokrywania kosztów pobytu osób bezdomnych w schronisku wynikał z zaniedbań we wdrażaniu przez samorządy gmin przepisów art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. Rady gmin na terenie, których działały OPS nie podjęły w odpowiednim czasie uchwał ustalających szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w schroniskach dla bezdomnych. Uchwały takie podjęte były dopiero po upływie roku lub nawet dwóch lat od wejścia w życie nowelizacji ustawy o pomocy społecznej, tj. od 5 września 2016 r.

(akta kontroli, str. 80-95, 752-809)

W 2016 r. w schronisku przebywało 30 osób bezdomnych skierowanych przez MOPS w Jarosławiu, od 14 z tych osób schronisko nie pobierało opłat za pobyt przez cały rok, za pobyt pozostałych 16 osób pobierane były opłaty z osiągniętych przez nich dochodów lub przekazywanych przez MOPS na konto schroniska zasiłków z opieki społecznej, przez okres osiągnięcia dochodów lub pobierania zasiłków. W 2016 r. od 9 osób bezdomnych pobrano opłaty w wysokości 40.046,88 zł z osiągniętych przez nich dochodów (w tym od jednej przez cały rok i od 8 przez okres od 2 do 9 miesięcy), od 10 osób pobierano na poczet opłaty za pobyt 70% zasiłków z opieki społecznej w łącznej kwocie 19.517 zł (w tym od 4 przez cały rok i od 6 przez okres od 2 do 8 miesięcy).

W 2017 r. w schronisku przebywało 30 osób bezdomnych skierowanych przez MOPS w Jarosławiu, od 16 z tych osób schronisko nie pobierało opłat za pobyt przez cały rok, a od pozostałych 14 osób pobierane były opłaty z osiągniętych przez nich dochodów lub przekazywanych przez MOPS na konto schroniska zasiłków. Od 7 osób bezdomnych pobrano opłaty w wysokości 34.481 zł z osiągniętych przez nich dochodów (w tym od 2 przez cały rok i od 5 przez okres od 2 do 9 miesięcy), od 7 osób pobierano na poczet opłaty za pobyt 70% zasiłków stałych lub okresowych

¹⁶ Zasiłki celowych lub specjalnych zasiłków celowe na pokrycie kosztów zapewnienia schronienia lub pobierane przez bezdomnego zasiłki stałe lub okresowe.

¹⁷ Z GOPS w Radymnie, Wiązownicy, Wielkich Oczach, Radomyślu, Jarosławiu, Błazowej i Suścu oraz MGOPS w Nowej Sarzynie.

w łącznej kwocie 21.318 zł (w tym od 2 przez cały rok i od 5 przez okres od 3 do 9 miesięcy).

W 2018 r. (stan na 31 października) w schronisku przebywało 17 osób bezdomnych skierowanych przez MOPS w Jarosławiu, od 9 z tych osób schronisko nie pobierało opłat za pobyt przez cały rok, za pobyt pozostałych 8 osób pobierane były opłaty z osiągniętych przez nich dochodów lub przekazywanych przez MOPS na konto schroniska zasiłków. Od 4 osób bezdomnych pobrano opłaty w wysokości 12.432 zł z osiągniętych przez nich dochodów (w tym od 2 przez 10 miesięcy i od 2 przez okres od 2 do 3 miesięcy), od 5 osób pobierano na poczet opłaty za pobyt 70% pobieranego zasiłku stałego lub okresowego w łącznej kwocie 3.020 zł – opłata w tej formie została pobrana za styczeń 2018 r.

Od 2018 r. opłaty były pobierane do dnia wydania decyzji przez MOPS o przyznaniu pomocy w formie tymczasowego schronienia lub od osób, którym nie wydano takich decyzji.

(akta kontroli, str. 126-157)

Przewodniczący Zarządu Fundacji wyjaśnił m.in., iż: w związku z tym, że MOPS w Jarosławiu do końca lutego 2018 r. nie wydawał decyzji o skierowaniu do schroniska osób bezdomnych i ustaleniu odpłatności za ich pobyt, zgodnie z regulaminem schroniska, od osób posiadających dochody pobierano opłaty. Przyznawana przez MOPS w Jarosławiu dotacja pokrywała tylko część kosztów pobytu kierowanych przez niego osób bezdomnych. Koszty pobytu tych osób z terenu Miasta Jarosławia w złożonych przez Fundację ofertach kalkulowane były na pobyt od 16 do 20 osób a w schronisku przebywało w ciągu roku około 30 osób skierowanych przez MOPS. Wysokość dotacji, co roku określał MOPS w Jarosławiu bez możliwości jej negocjowania.

(akta kontroli, str. 64-68)

Rozliczenia finansowe z MOPS w Jarosławiu w związku ze świadczeniem usług zapewnienia schronienia bezdomnym mężczyznom, zgodnie z zawartymi umowami i złożonymi przez Fundację ofertami dokonywano ogólnymi kosztami realizacji zadania zawierającymi podstawowe koszty świadczonych usług dla bezdomnych, w tym: zakupy żywności, środków czystości, odzieży, bielizny pościelowej, mediów, koszty wynagrodzeń personelu i koszty obsługi administracyjnej. Wysokość dotacji na realizację zadania określana była przez MOPS w Jarosławiu. W dokumentacji konkursowej MOPS w Jarosławiu oraz w umowach na lata 2016-2017 nie wskazano liczby osób bezdomnych, które schronisko ma przyjąć. W dokumentacji konkursowej i w ofercie Fundacji na 2018 r. wskazano udzielenie schronienia dla 18 osób bezdomnych. W 2016 r. środki z dotacji stanowiły 30,6% ogólnych kosztów realizacji zadania (tj. utrzymania schroniska) i w 2017 r. – 32,6%. W 2018 r. środki dotacji stanowiły 68,5% kosztów utrzymania 18 osób bezdomnych wskazanych w dokumentacji konkursowej przez MOPS.

Zgodnie z umowami i porozumieniami zawartymi z pozostałymi OPS, rozliczeń za świadczenie usług zapewnienia schronienia bezdomnym dokonywano na podstawie not lub rachunków wystawianych przez Fundację zawierających rozliczenie faktycznych kosztów pobytu osoby bezdomnej w schronisku. Zgodnie z uchwałami Zarządu Fundacji, ustalającymi minimalne opłaty za pobyt w schronisku do 19 czerwca 2017 r. opłaty od OPS pobierane były w wysokości 550 zł miesięcznie (18,33 zł dziennie), a od 20 czerwca 2017 r. w wysokości 750 zł miesięcznie (25 zł dziennie).

Koszt dziennego pobytu osoby bezdomnej w schronisku w 2016 r. wynosił 32,50 zł, w tym żywność – 4,40 zł, wynagrodzenia i pochodne – 19,40 zł, media – 2,80 zł, zakup materiałów (środki czystości, ubrania itp.) – 4,80 zł i inne – 1,10 zł. W 2017 r. faktyczny koszt pobytu osoby bezdomnej w schronisku wynosił 27,20 zł, w tym:

żywność – 3,20 zł, wynagrodzenia i pochodne – 18,10 zł, media – 1,90 zł, zakup materiałów – 3,10 zł i inne – 0,90 zł. W 2018 r. (III kw.) koszt pobytu osoby bezdomnej w schronisku wynosił 30 zł, w tym: żywność – 3,40 zł, wynagrodzenia i pochodne – 18 zł, media – 2,50 zł, zakup materiałów – 4,70 zł i inne – 1,40 zł.

(akta kontroli, str. 126-133, 169-306)

1.7.

Fundacja w latach 2016-2018 zawarła z 31 OPS 14 umów i 25 porozumień w zakresie zapewnienia schronienia dla bezdomnych mężczyzn. W 2016 r. zawarła umowę z MOPS w Jarosławiu, w 2017 r. z MOPS w Jarosławiu i dodatkowo z sześcioma OPS porozumienia dotyczące umieszczenia w schronisku bezdomnych wskazanych personalnie, w 2018 r. zawarła umowę z MOPS w Jarosławiu i dodatkowo 11 umów i 19 porozumień (w tym 9 dotyczyło umieszczenia w schronisku bezdomnych wskazanych personalnie) z innymi OPS. Umowy i porozumienia zawarte zostały na okresy roczne lub na czas przyznania bezdomnemu schronienia decyzją. W umowach zawartych z MOPS w Jarosławiu na lata 2016-2017 oraz w umowach zawartych z sześcioma OPS w 2018 r. (GOPS w Hyżnem, Żurawicy, Zarzeczcu, Pawłosiowie, MGOPS w Nisku i w Nowej Sarzynie) nie wskazano liczby bezdomnych, dla których Fundacja ma zapewnić miejsce w schronisku. W pozostałych umowach i porozumieniach w 2018 r. deklarowano gotowość przyjęcia 65 bezdomnych mężczyzn. Sposób naliczania opłat w umowach i porozumieniach, za wyjątkiem umów zawartych z MOPS w Jarosławiu, ustalono na podstawie not lub rachunków wystawianych przez Fundację za faktyczny pobyt w schronisku bezdomnego. Umowy z MOPS w Jarosławiu zawarte zostały w wyniku otwartych konkursów ofert a z pozostałymi OPS w wyniku zapytań ofertowych lub z wolnej ręki.

W umowach i porozumieniach nie było zapisów dotyczących działań aktywizujących osoby bezdomne oraz ustaleń dotyczących współpracy ze schroniskiem w zakresie świadczenia osobom bezdomnym usług ukierunkowanych na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

(akta kontroli, str. 159-168)

W wyjaśnieniu Przewodniczący Zarządu Fundacji podał m.in., że: *część OPS nie znało dokładnej liczby osób bezdomnych ze swojego terenu i w zawartych umowach nie potrafiły wskazać dla ilu osób będzie potrzebne tymczasowe schronienie. Z wieloletniego doświadczenia schroniska i współpracy z OPS wynika, że Gminy Hyżne, Żurawica i Zarzeczce mogły skierować po jednej osobie, Pawłosiów – 2 i Nowa Sarzyna – 5. Ilość osób bezdomnych nie została podana także w umowach z MOPS w Jarosławiu na lata 2016-2017. Wynikało to z tego, że schronisko nie posiadało podpisanych innych umów na zapewnienie tymczasowego schronienia a ilość miejsc w ośrodku pozwalała na przyjęcie wszystkich kierowanych przez tutejszy MOPS.*

(akta kontroli, str. 64-68)

W ocenie NIK zlecenie Fundacji przez OPS zadań udzielenia schronienia na podstawie porozumień lub umów zawartych z wolnej ręki lub w wyniku zapytań ofertowych były niezgodny z zasadami określonymi w art. 25 ustawy o pomocy społecznej. Nieprawidłowe było również nieokreślanie w umowach i porozumieniach liczby osób bezdomnych, dla których Fundacja ma zapewnić miejsce w schronisku, co mogło skutkować nieudzieleniem schronienia wszystkim osobom bezdomnym.

W informacjach OPS jako najczęstsze przyczyny zlecenia realizacji zadań udzielenie schronienia, niezgodnie z zasadami określonymi w art. 25 ustawy o pomocy społecznej wskazywano m. in.: pilną potrzebę udzielenia schronienia osobom bezdomnym, błędy w interpretacji obowiązujących w tym zakresie

przepisów oraz opóźnienia we wdrażaniu przepisów w zakresie zlecenia ww. zadań przez małe gminy na terenie, których nie było schroniska dla bezdomnych mężczyzn.

(akta kontroli, str. 80-95, 752-809)

Z MOPS w Jarosławiu w latach 2016-2018 Fundacja zawarła, na roczne okresy, umowy o powierzeniu realizacji zadania publicznego pod nazwą zapewnienie schronienia bezdomnym mężczyznom na terenie Gminy Miejskiej Jarosław. W umowach na 2016-2017 nie wskazano liczby bezdomnych, dla których Fundacja ma zapewnić miejsce w schronisku. Zgodnie z umową i ofertą na 2018 r. schronisko zobowiązane było do przyjęcia 18 osób bezdomnych.

Na podstawie ww. umów z MOPS w Jarosławiu w 2016 r. Fundacja otrzymała dotację w kwocie 100.000 zł, w 2017 r. – 70.000 zł i w 2018 r. – 107.600 zł. Kwoty otrzymanych, w ramach umów środków finansowych wynikały z wysokości dotacji, jaką zamierzał przeznaczyć MOPS w Jarosławiu w danym roku na realizację zadania oraz kalkulacji kosztów przeprowadzonych przez schronisko uwzględniających wysokość dofinansowania. Całkowity koszt realizacji zadania określony w złożonych przez Fundację ofertach w 2016 r. wynosił 327.000 zł, w 2017 r. – 215.000 zł i w 2018 r. – 156.100 zł.

Środki z dotacji zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i rozliczone na zasadach i w terminach ustalonych w zawartych umowach. Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o *działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*¹⁸ z wykonania zadania publicznego określonego w umowie Fundacja sporządziła sprawozdanie i przekazała terminowo do MOPS w Jarosławiu. Dla schroniska Fundacja prowadziła wyodrębnioną księgowość.

(akta kontroli, str. 169-306)

Z tytułu opłat za pobyt w schronisku w 2016 r. na podstawie not i rachunków wystawionych przez Fundację OPS, które skierowały do schroniska bezdomnych uzyskano 32.923 zł, w 2017 r. – 35.956,10 zł i w 2018 r. (III kw.) – 107.538,80 zł.

(akta kontroli, str. 126-131)

Środki z dotacji MOPS w Jarosławiu i opłat OPS za pobyt bezdomnych wykorzystano na cele związane z utrzymaniem schroniska i ogrzewalni oraz przebywających w nich osób bezdomnych. Koszty utrzymania osób bezdomnych w schronisku w 2016 r. wynosiły 655.200 zł, w 2017 r. – 567.700 zł i w 2018 r. (III kw.) – 445.200 zł.

(akta kontroli, str. 100-101)

1.8.

Fundacja wnioskuje i otrzymała środki w ramach programów Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej: w 2017 r. w kwocie 220.000 zł z Programu Wspierającego Rozwiązywanie Problemu Bezdomności. Edycja 2017 r. i w 2018 r. w kwocie 200.000 zł z Programu Pokonać Bezdomność. Program Pomocy Osobom Bezdomnym.

W 2017 r. Fundacja otrzymała dotację na realizację zadania pn. Zmiana standardów placówek świadczących usługi dla osób bezdomnych tj. ogrzewalni, noclegowni i schroniska dla osób bezdomnych. Całkowity koszt zadania wynosił 403.323,50 zł, w tym środki z dotacji 220.000 zł, środki z innych źródeł finansowych 150.323,50 zł i środki z wkładu osobistego¹⁹ 33.000 zł. Zakres rzeczowy obejmował remont i adaptację poddasza budynku schroniska. Zadanie zostało zrealizowane

¹⁸ Dz. U. z 2018 r., poz. 450 ze zm.

¹⁹ Wkładem osobowym są prace społeczne członków i świadczenia wolontariuszy planowane do zaangażowania w realizacji zadania publicznego.

i rozliczone zgodnie z umową. W wyniku jego realizacji uzyskano dodatkowe 23 miejsca noclegowe, 10 łazienek, świetlicę, kuchnię gospodarczą oraz brudownik.

W 2018 r. Fundacja otrzymała dotację na realizację zadania pn. Dostosowanie placówki świadczącej usługi dla osób bezdomnych do obowiązujących standardów. Całkowity koszt zadania wynosił 272.627 zł, w tym środki z dotacji 200.000 zł, środki z innych źródeł finansowych 65.627 zł i środki z wkładu osobistego²⁰ 7.000 zł. Zakres rzeczowy obejmował przebudowę, rozbudowę i nadbudowę części budynku schroniska. Na dzień kontroli, tj. 13 listopada 2018 r. zadanie było w trakcie realizacji. Zgodnie z umową termin wykonania zadania upływa z dniem 31 grudnia 2018 r.

Dla ww. zadań prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową a wyboru wykonawców robót dokonano zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*²¹.

(akta kontroli, str. 307-475)

W 2016 r. Fundacja otrzymała od Wojewody Podkarpackiego²² dotację w kwocie 15.000 zł z przeznaczeniem na realizację zadań na rzecz osób bezdomnych, w tym na koszty bieżącego utrzymania placówki (m.in. na zakup energii, gazu, wody oraz innych usług komunalnych) – 10.000 zł oraz na prace remontowe instalacji elektrycznej w kuchni – 5.000 zł.

W 2017 r. Fundacja otrzymała od Wojewody dotację w kwocie 30.000 zł na realizację zadania w zakresie świadczenia usług socjalnych dla osób bezdomnych, obejmującego prace modernizacyjne pomieszczeń mieszkalnych dla bezdomnych, zakup wyposażenia, środków higienicznych, obuwia i odzieży oraz pokrycie bieżących kosztów związanych z utrzymaniem placówki. Całkowity koszt zadania wynosił 45.100 zł, w tym środki z dotacji 30.000 zł oraz wkład własny 15.100 zł (inne środki finansowe 3.100 zł i wkład osobowy 12.000 zł).

W 2018 r. Fundacja otrzymała od Wojewody dotację w kwocie 34.000 zł na realizację zadania w zakresie świadczenia usług socjalnych dla osób bezdomnych, obejmującego prace modernizacyjne stołówki w schronisku, zakup wyposażenia stołówki. Całkowity koszt zadania wynosił 44.000 zł, w tym wkład własny Fundacji 10.000 zł.

Zadania objęte dofinansowaniem w 2018 r. były w trakcie realizacji. Zgodnie z umową, do Wojewody przekazano rozliczenie 80% środków pierwszej transzy dotacji.

(akta kontroli, str. 476-577)

W 2016 r. Fundacja otrzymała od Gminy Miejskiej Jarosław dotację w kwocie 50.000 zł na dofinansowanie inwestycji w ramach realizowanego zadania polegającego na udzieleniu schronienia, zapewnienia posiłku oraz ubrania bezdomnym mężczyznom z przeznaczeniem na modernizację kotłowni wraz z zakupem pieców w budynku schroniska. Całkowity koszt realizacji zadania wynosił 66.630 zł. Środki z dotacji zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i rozliczone w terminach ustalonych w umowach.

(akta kontroli, str. 578-607)

1.9.

W wyjaśnieniu dotyczącym oceny zmian w systemie pomocy osobom bezdomnym dokonanych od września 2016 r. Przewodniczący Fundacji podał m.in., że: *wprowadzone zmiany w 2016 r. w systemie pomocy społecznej nie zmieniły zasadniczo sytuacji osób bezdomnych. Pomimo większej oferty miejsc pracy na*

²⁰ Wkładem osobowym są prace społeczne członków i świadczenia wolontariuszy planowane do zaangażowania w realizacji zadania publicznego.

²¹ Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 ze zm.

²² Zwanego dalej Wojewodą.

ryнку osoby bezdomne niechętnie podejmowały zatrudnienie (obawa przed zajęciami komorniczymi, strach przed samodzielnym utrzymaniem się poza schroniskiem). Pobyt w schronisku, a co się z tym wiąże obowiązek przestrzegania zapisów regulaminu, dawał im poczucie bezpieczeństwa i hamował ich przed powrotem do uzależnień. Krótkie okresy pobytu w ośrodku były niewystarczające do przygotowania ich w pełni do powrotu do społeczeństwa.

Wprowadzenie refundacji pobytu osób bezdomnych w schronisku przez OPS-y i pozostawienie im rent, emerytur i zasiłków stałych wpłynęło korzystnie tylko na część z nich. Większość bezdomnych wykorzystując sytuację, wolała pozostać w schroniskach, a pozostające środki finansowe przeznaczając na alkohol. Przyczyną jest brak świadomości tych osób o potrzebie zabezpieczenia swojej przyszłości i zmianę swojego położenia społecznego.

W ocenie Fundacji zmiany należy dokonać w zakresie wypłaty zasiłków stałych. Pozostawienie tych świadczeń w całości osobom bezdomnym przyczynia się do pogłębienia alkoholizmu, co zmniejsza perspektywę wyjścia z bezdomności. Kwota zasiłku jest za niska na samodzielność. Problem jest również z osobami, których stan zdrowia w czasie pobytu pogorszył się, a schronisko nie świadczy usług opiekuńczych.

Zasadnym byłoby powołanie organów, które byłyby negocjatorem w trudnych sprawach pomiędzy schroniskiem a OPS. Brak uregulowań prawnych o współpracy odpowiedzialnych instytucji w zakresie pomocy osobie bezdomnej powoduje długi czas oczekiwania na rozwiązanie problemów danej osoby, która nie otrzymuje w odpowiednim czasie wsparcia polegającego na rejestracji u lekarza rodzinnego, skierowaniu na leczenie odwykowe, czy umieszczeniu w odpowiedniej placówce opiekuńczo-leczniczej. Jest to problemem schroniska, gdyż stan zdrowia tej osoby nie spełnia kryteriów pobytu. Problemem schronisk jest również brak regulacji prawnych w zakresie sposobu postępowania z osobami bezdomnymi będącymi obcokrajowcami.

W ocenie Fundacji właściwe byłoby powołanie podmiotu koordynującego działania podejmowane przez organy i instytucje różnych szczebli w niesieniu pomocy osobom bezdomnym.

(akta kontroli, str. 64-68, 739-740)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Kierownik Schroniska nie posiadał specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej, o której mowa w art. 122 ust 1 ustawy o pomocy społecznej.

(akta kontroli, str. 71-75)

Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać, co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Zgodnie z art. 6 pkt 5 cyt. ustawy, jednostką organizacyjną pomocy społecznej jest ośrodek wsparcia, którym zgodnie z art. 51 ust. 5 (w brzmieniu obowiązującym do dnia 10 maja 2018 r. art. 51 ust. 4) tej ustawy, jest również schronisko dla osób bezdomnych.

Przewodniczący Zarządu Fundacji wyjaśnił m.in., że: osoba pełniąca obowiązki kierownika schroniska zgodnie z wymogami prawnymi posiada wieloletni staż w pracy w pomocy społecznej oraz średnie wykształcenie. Jest pracownikiem schroniska od 2002 r., pełniąc funkcję opiekuna, a następnie kierownika. Kilkunastoletni okres pracy w schronisku z osobami bezdomnymi jest ogromnym doświadczeniem oraz praktyką życiową w prowadzeniu schroniska dla bezdomnych

mężczyzn. Kierownik schroniska nie został skierowany na kurs z zakresu organizacji pomocy społecznej przez niedopatrzenie oraz błędną interpretację przepisów.

(akta kontroli str. 76-79)

2. Schronisko nie realizowało w stosunku do podopiecznych usług, ukierunkowanych na wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej, które zgodnie z art. 48a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, powinno zapewnić bezdomnym.

(akta kontroli, str. 58-63)

Przewodniczący Zarządu Fundacji wyjaśnił m.in., że: brak realizacji działań aktywizujących wynikał z niejasności obowiązujących przepisów o pomocy społecznej. Z przepisów nie wynika obowiązek sporządzania przez schronisko kontraktu socjalnego a OPS-y nie przekazywały tych dokumentów. Osoby bezdomne były informowane, że okres ich pobytu w schronisku jest czasem na uregulowanie spraw osobistych i urzędowych (zameldowanie na pobyt czasowy dawało możliwość odbierania przesyłek pocztowych i kontakty z urzędami). Pomimo starań ze strony schroniska, osoby bezdomne niechętnie współpracowały w celu dokonania zmiany swojej sytuacji życiowej. Większość mieszkańców nie była zainteresowana podjęciem pracy legalnie, z obawy przed zajęciem wynagrodzenia przez komornika na poczet alimentów.

(akta kontroli, str. 64-68)

3. Zapisy wynikające z regulaminu schroniska i działania Fundacji dotyczące pobierania od wszystkich osób bezdomnych przebywających w schronisku opłat w wysokości 70% ich dochodów, w tym z przyznanych im zasiłków, były niezgodne z przepisami art. 97 ust. 1 i 5 ustawy o pomocy społecznej.

(akta kontroli, str. 49-57, 126-158)

Przewodniczący Zarządu Fundacji wyjaśnił m.in., że: OPS decydowały, że osoby bezdomne kierowane do schroniska, posiadające własne dochody same będą pokrywały koszty swojego pobytu. Osobom bez dochodu OPS finansowały pobyt w schronisku. Dopiero w 2018 r. stan ten uległ zmianie. Ośrodki deklarowały podpisanie umów w sprawie pełnej odpłatności za pobyt kierowanych do schroniska osób. Schronisko nie miało bezpośredniego wpływu na decyzje OPS w tym zakresie. Osoby przebywające w schronisku, zgodnie z regulaminem, 70% swoich dochodów (renta, emerytura, zasiłek stały) przekazywały na pokrycie pełnych lub części kosztów pobytu w schronisku.

(akta kontroli, str. 64-68)

OCENA CZĄSTKOWA

Działania Fundacji podejmowane w celu udzielenia pomocy osobom bezdomnym nie zapewniały pełnej realizacji zadań określonych w obowiązujących przepisach.

Schronisko oraz ogrzewalnia prowadzone przez Fundację spełniały standardy określone dla takich obiektów. Fundacja zapewniła schronienie osobom potrzebującym, nie podejmując wobec nich usług ukierunkowanych na wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej. W schronisku nie korzystano z możliwości stosowania indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.

Kierownika schroniska nie spełniał wymogu posiadania specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Finansowanie pobytu osób bezdomnych w schronisku było niezgodne z przepisami art. 97 ust. 1 i 5 ustawy o pomocy społecznej. Niezgodnie z cyt. przepisami Fundacja pobierała opłaty bezpośrednio od osób bezdomnych, w tym z przyznanych im zasiłków.

Dotacje przyznane Fundacji na zadania związane z udzielaniem schronienia osobom bezdomnym zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i rozliczone na zasadach ustalonych w zawartych umowach.

OBSZAR

2. Nadzór nad realizacją zadań na rzecz osób bezdomnych.

Opis stanu faktycznego

Zgodnie ze statutem Fundacji zadania nadzorcze i kontrolne wykonuje Zarząd i Komisja Rewizyjna. Do zadań Zarządu należało m.in. nadzorowanie oddziałów i placówek (w tym schroniska i ogrzewalni) w szczególności w zakresie finansowym, kadrowym oraz zarządzania posiadany majątkiem. Do zadań Komisji Rewizyjnej należała kontrola rachunkowości oraz składanie Radzie Fundacji rocznych sprawozdań i wniosków w przedmiocie absolutorium dla Zarządu. Fundacja nie posiadała dokumentacji potwierdzającej prowadzenie nadzoru nad realizacją zadań na rzecz osób bezdomnych, w tym świadczonych na ich rzecz usług.

W wyjaśnieniu Przewodniczący Zarządu Fundacji podał m.in., że: *nadzór nad realizacją zadań na rzecz osób bezdomnych, w szczególności świadczonych na ich rzecz usług Fundacja prowadziła za pośrednictwem kierownika schroniska, który jest równocześnie Członkiem Zarządu. Kierownik schroniska na bieżąco przedstawiał Zarządowi Fundacji przebieg realizowanych zadań. Zarząd sprawdzał wydatki, koszty i wykorzystane dotacje. Czynności z przeprowadzonych zadań i kontroli nie były ewidencjonowane.*

(akta kontroli, str. 34-40, 64-68)

W latach 2016-2018 (III kw.) w schronisku zostało przeprowadzonych pięć kontroli zewnętrznych, w tym jedna przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, trzy przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarosławiu i jedna przez Wojewodę. W trybie art. 17 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariatu kontrolę przeprowadził w sierpniu 2018 r. Wojewoda. Kontrola obejmowała prawidłowość wykorzystania środków finansowych przyznanych na podstawie zawartej w 2017 r. umowy w sprawie realizacji zadań świadczenia usług socjalnych na rzecz osób bezdomnych, efektywność i jakość wykorzystania środków finansowych oraz właściwe prowadzenie dokumentacji. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

W latach 2016-2018 (do 31 października) do Fundacji nie wpłynęły skargi na poziom, zakres oraz sposób wykonania usług na rzecz osób bezdomnych.

(akta kontroli, str. 608-611)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Fundacja nie prowadziła nadzoru w zakresie realizacji przez schronisko ustawowych zadań wobec osób bezdomnych, ograniczając się do nadzoru nad jego działalnością w sprawach finansowych i kadrowych.

Wnioski

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

1. Świadczenie osobom bezdomnym usług ukierunkowanych na wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.
2. Dostosowanie kwalifikacji osoby zatrudnionej na stanowisku kierownika schroniska do obowiązujących wymogów, dotyczących posiadania specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.

3. Dostosowanie wewnętrznych regulacji w zakresie opłat za pobyt w schronisku do obowiązujących przepisów i pobieranie ich zgodnie z tymi zasadami.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o *NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o *NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o *NIK* należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, 14 lutego 2019 r.

Kontrolerzy

Marek Wójtowicz
Główny specjalista k.p.

/-/

Jacek Wolan
Główny specjalista k.p.

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
p.o. Dyrektora
Delegatury w Rzeszowie
Wiesław Motyka

/-/